

961 7. Nov. 1888: 1. Bæft af Lovf. om den offentl. Fred paa Folketirk. Helligd. m. fl. 962

det modificeres, ikke faa lidt. Jeg tillader mig ganske at slutte mig til, hvad det ærede Medlem fra Frederiksværk (Holch) har udtalt, at det Høilidte vistnok vilde være, at man tog § 2 af Lovforslaget og lod Resten falde bort. § 2 af Forslaget vil aldeles utvivlsomt kunne gennemføres nu. Den høitærede Justitsminister har for et Par Aar siden erklæret, at han ikke havde Noget imod denne Bestemmelse, og der er næppe nogen Tvivl om, at Landstinget heller ikke vil modtætte sig den, og der næres almindelige Duffer om, at en saadan Bestemmelse maa kunne blive gennemført, at Butikerne skulle blive lukkede, ikke saaledes som nu, kun mellem Kl. 9 og 4, men hele Dagen. I Lovforslaget staar der Kl. 10 Formiddag. Dette finder jeg for mit Bedkommende absolut uheldigt. Det forekommer mig, at det vilde være rigtigere, at lukke Butikerne fra Kl. 9 Formiddag. Saa længe Loven bærer Overtskriften om den offentlige Fred paa Folketirkens Helligdage o. s. v., forekommer det mig at være sømmeligt, at de Tidbestemmelser, der staa i den, ere saaledes, at de stemme med den Ordning, som nu en Gang findes af Folketirkens Gudstjeneste, og det er jo ganske klart, at hvis Butikerne først skulle lukkes Kl. 10 om Formiddagen, vilde Diemedet ikke opnaaes, saa vilde man ikke kunne gjøre Regning paa, at Gudstjenesten kunde faae den tilhørlige Fred rundt omkring. Jeg skal derfor tillade mig at henstille til det Udvalg, som maatte blive nedsat, at man helst indskrænker sig til § 2, som indeholder en Forbedring af Forholdene, som er almindelig anerkjendt fra alle Sider, lod Resten fare, og, hvis man vil gaa videre, at § 5 bliver ændret saaledes, at de Dvælsere, som tilfugte Fædrelandets Forsvar, ikke blive umuliggjorte ved den ny Lov.

Bertelsen (Beile Amts Ste Valgkreds): Naar jeg skulde udtale mig om det foreliggende Lovforslag, kunde jeg have lyst til paa Forhaand at sige, at jeg kan slutte mig til det og har glædet mig over dets Fremkomst. Der er imidlertid een Ting, jeg som Svend og ogsaa som Arbeidsgiver har havt Veilighed til mange Gange, at bringe i Erfarung, og som vistnok Alle, der kjende lidt til Forholdene ude paa Landet, ville give mig Ret i, og det er, at den Arbejder, der skal arbejde

om Søndagen, ikke er nær saa freidig og frist til at tage fat paa sit Arbejde om Mandagen som den, der har fri om Søndagen. Naar en Arbejder har set, at Andre have fri paa den Dag, og han selv skal tvinges til at arbejde, vil det altid virke uheldigt paa ham, thi man kan være overbevist om, at han i de fleste Tilfælde allerhelst vil være fri. Hvad der blev sagt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Chr. Jensen), at der ikke er nogen Arbeidsgiver, der forlanger, at hans Folk skulle arbejde om Søndagen, uden at det er paatrængende nødvendigt, kan jeg ikke indrømme Rigtigheden af. Jo, det er der Mange, der gjøre, og det sker derved, at Trediemand kommer og blander sig i Forholdet mellem Arbeidsgivere og Arbejdere. Vi Møllere ude paa Landet kjende saaledes meget godt Alle til, hvorledes Bønderne have mest Lyst til at sende deres Dreng til Møllen netop om Søndagen, hvorved bevirkes, at Møllerne altid have fuldt op at bestille den Dag, og at Møllersvenden nødsjages til at være bunden til sit Arbejde hver Søndag hele Aaret rundt. Man kunde jo indvende, at vi kunde sige Nei, vi ville ikke arbejde om Søndagen, men vi ere ligefrem tvungne af Omstændighederne og af den Konkurrence, der gjør sig gjældende i dette som i alle andre Forhold til at rette os efter Folks Duffer i saa Henseende. Komme vi derimod til at staa med en Lov i Haanden, saa ere disse Folk afviste med det Samme, og saa ville baade vore Folk og andre Mennesker faae fri om Hviledagen, og det er heller ikke for meget forlangt, thi en Mand, der er bunden ved en fast Løn for hele Aaret, faar jo ikke nogen Extraløn om Søndagen, naar han skal arbejde den Dag. Jeg tror, at det er et Forhold, med Hensyn til hvilket Loven vil kunne virke gavnligt, og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds vil vistnok give mig Ret i, at de fleste Arbejdere i hans Profession heller ikke ere frit stillede i den Retning, fordi Trediemand kommer og gjør sig gjældende. I Horsens komme Folk f. Ex. og sige, at de og de Reparationer ville de have gjort i deres Butikker om Søndagen, fordi Folk ikke kunne til Byen den Dag, og saa skulle de forskjellige Haandværkere, Snedkersvende, Malersvende og Drengene med arbejde om Søndagen, ene